

Fællesskab og tradition

Grejs Forsamlingshus / Borgergård
gennem 125 år

1892 - 2017

DE BYGGED ET HUS
ET STED TIL AT MØDES
HVOR TANKER KU' FØDES
HVOR SAMVÆR KU' NYDES
OG MENINGER BRYDES
HVOR IDRÆT KU' ØVES
OG EVNERNE PRØVES
HER HAR VI DANSET
- OG HER HAR VI STEM
NÅR FESTEN VAR STANDSET
BLEV MINDERNE GEMT
- NU HAR DET STÅET I HUNDREDE ÅR
LAD OS VÆRNE DEN ARV, SÅ DEN IKKE FORGÅR
I TIDEVANDENES BRUS

FREDE LARSEN

Fællesskab og tradition

Grejs Forsamlingshus / Borgergård
gennem 100 år

1892 - 1992

*Skrevet af:
Kristian Nørskov Madsen,
Darling Vesterholm*

Grejs Forsamlingshus / Borgergård

FORORD

Borgergården har gennem tiderne været, og er stadig, et naturligt samlingssted for byens og omegnens borgere. Et levende hus, hvis vægge kunne tale, ville kunne berette om glade, festlige og til tider sørgelige og højtidelige stunder.

Bestyrelsen har intentioner om at bevare og fortsætte de gamle traditioner, med afholdelse af traditionelle arrangementer. Samtidig vil vi efter bedste evne forsøge at forny os, således at huset kan blive ved med at bestå.

Drivkraften bag Borgergården har altid været baseret på frivillig arbejdskraft. Dette vil selvfølgelig fortsætte i den nuværende bestyrelse, og forhåbentlig også fremover, da det er medvirkende til at skabe det gode sammenhold.

I forbindelse med jubilæet har vi haft stor hjælp af Grejs Lokalhistorisk Forening, som har foranlediget udarbejdelsen af dette hæfte.

Med håbet om en god jubilæumsfest den 21. august 1992 vil jeg, på bestyrelsens vegne, udtrykke en stor tak til alle involverede parter.

Ole Wittrup

Bestyrelsen i jubilæumsåret:

Ole Wittrup (formand)	Vagn Larsen
Ingrid Balle	Ingrid Long
Ingse Bjerrisgaard	Henning Christensen
Maren Blom	Anders Jacobsen
Børge Pedersen	

Grejs Forsamlingshus 1892-1992

v/ Kristian Nørskov Madsen

I Vejle Amts Folkeblad kunne man fredag den 4. marts 1892 læse følgende:

Nyt forsamlings- og Øvelseshus.

I kommende Sommer vil der i Grejs blive bygget et forsamlingshus. Midlerne er tilvejebragt ved dannelsen af et Interessantskab, hvis Medlemmer har tegnet sig for en eller flere aktier á 25 Kr. Byggegrund og Graner til Tømmer skænkes af 2 Gaardmænd i Grejs. Der er tegnet 2175 Kr. i Aktier, som indbetales af Bidragsyderne i Løbet af Sommeren i fire Terminer, hver Gang med en fjerdepart. Ved et Onsdag den 2. Marts afholdt Møde i Grejs Skole, hvor Interessantskabskontrakten underskrives, valgtes til at forestaa Opførelsen af Huset en Byggekomité på 5 Medlemmer, valgte blev:

*Gdr. Jakob Pedersen
Gdr. A. Visti Andersen
Gdr. Fr. Ejsing
Forpagter M. Mikkelsen
Hjuler Jeppe Christensen*

Til at bestyre Huset valgtes en Bestyrelse, ligeledes på 5 Mand, nemlig:

*Lærer Andersen, Grejs
Gartner Jørgensen, Grejsdal
Gdr. Niels Thomsen, Grejs
Gdr. Kr. Olesen, Grejs
Gdr. Søren Jensen, Grejs*

A. Visti Andersen fik 4 Aktier, som Tak for Tillæg af Jord, ligeledes fik Peter Larsen 4 Aktier som Tak for Tømmer.

Jakob Pedersen ejede gården "Kirkelund", nu Niels Hess Andersen.

Visti Andersen ejede gården "Hougaard", nu Karl Buch.

Frederik Ejsing ejede gården "Sønderbygaard", nu Knud Mikkelsen.

M. Mikkelsen havde præstegården i forpagtning. Han var farfar til den nuværende ejer af gården Jens Michael Mikkelsen.

Jeppe Christensen, der var landmand og Hjuler, boede på ejendommen nede i Koglekær, som nu ejes af Marinus Christensen.

Lærer Andersen, der var den første formand i forsamlingshuset, var lærer i den nu nedlagte Grejs Skole.

Gartner Mads Jørgensen, stifteren af M. Jørgensens gartneri og frøfirma, havde dengang Grejsdals Planteskole, som nu ejes af A. Særmark Thomsen.

Niels Thomsen havde "Gjesagergaard", den ejes nu af Anker Sørensen.

Kristian Olesen var gårdejer i Grejs Overby, nu Keglekærvej. Svend Larsen købte gården af sønnen Marinus Olesen.

Søren Jensen, "Slotsgaard", var smedemester Søren Jensens farfar.

Byggeriet af forsamlingshuset varede omkring fire måneder. Torsdag den 18. august 1892 kunne man læse følgende i Vejle Amts Folkeblad:

Forsamlingshuset i Grejs er nu færdigt og vil blive overleveret til Interessenterne paa Søndag den 21. august.

Paa Grund af den travle Tid bliver det kun en mindre Fest ved Indvielsen, hvorimod det er Mening, at der efter Høst skal holdes et stort Høstgilde af Interessenterne. Til næste Søndag er Huset lejet af Grejs Skytteforening, som har indbudt Nabokredsene til en Kapskydning med efterfølgende Fest i Forsamlingshuset.

Høstfesten har siden været en tradition. Ligeledes blev der i mange år afholdt efterårsfest. Det startede om eftermiddagen med en taler eller to, om aftenen var der gerne oplæsning, sommetider med et foredrag først.

Juletræsfest for børn og ældre 4. juledag er også en tradition fra forsamlingshusets start, og i mange år var der også juletræ for de unge 5. juledag.

Indretning

Forsamlingshuset havde før ombygningen indgang i gavlen mod øst, hvor man kom ind i en lille gang, der var 2 meter bred og 3 meter lang. Til højre var der en lille sal, der var 3 x 3 meter stor. Den blev også brugt til garderobe. Til venstre var der et lille køkken af samme størrelse.

Fra gangen kom man ind i den store sal. Den var mindre end den nuværende, kun 8 x 11,5 meter.

I den vestlige ende var der en fast scene. Når kulisserne blev stillet op, målte den 3,5 meter i bredden og 2,4 meter i dybden. Bagved gik der så en smal gang, ca. 40 cm bred, til siderene var der 2,25 meter. Mod syd var der en dør, så man kunne komme ind til scenen uden at skulle igennem salen.

I den østlige ende af salen ved muren ud til køkkenet stod en stor kakkelovn, som skulle varme salen og scenen op. Mange gange var det bitterlig koldt bag scenen, og når der øvedes på denne, måtte de, som ikke lige var inde, ned til kakkelovnen for at få lidt varme.

Salens belysning bestod af nogle petroleums-lamper, der hang ned fra loftet. Når de skulle tændes, måtte man bruge en trappestige. Først i 1927 blev der indlagt elektrisk lys.

Toiletforholdene var ret beskedne. De bestod i et par gammeldags das anbragt i et lille træskur ved den østlige ende af sydturen.

Udvidelse

Et forslag om udvidelse af huset blev nedstemt i 1921; men da det igen kom frem i 1929, blev det vedtaget. Smed J. R. Jensen var da formand.

Et tilbud fra tømrer Jesper Hovgaard, Grejs på 4000 kr. omfattende tillæg af alle materialer og arbejdsydelse, men uden kørsel af mursten og sand, blev antaget.

Den østlige gavl blev nu rykket 2 meter ud, samtidig blev der bygget gang med garderobe ud mod vejen. Indgangen blev flyttet om til den vestre side af udbygningen.

Den gamle gang blev lagt til den lille sal, der nu med flytningen af gavlen blev 5 x 5 meter. Køkkenet blev også lidt større, og der blev stillet en lille gruekedel op.

I gavlens sydside blev der toilet for kvinder, men stadigvæk uden træk og slip.

Nyt fortæppe

I 1937 besluttede man, at fortæppet til scenen skulle skiftes ud. Tæppet, som var anskaffet, da huset blev bygget, var slidt og pyntede ikke længere. Arne Christiansen, hvis far boede i villa "Håbet" nede i Skovvænget, blev opfordret til at male et nyt. Snedker Svend Andersen, Grejsdal tog nogle billeder af forskellige motiver i Grejs og omegn. Et motiv, taget fra landevejen før viadukten ved Højgaards skov med udsigt over Højgaards og Lerbæks enge med skovfogedboligen og skoven til baggrund, blev valgt. I eftersommeren 1937 var tæppet færdigt. Bestyrelsen var godt tilfreds med det, og det blev omgående taget i brug.

Specielle forhold under besættelsen

Den 1. september 1939 udbrød den 2. Verdenskrig, tyske tropper rykkede ind i Polen. Det medførte ikke store forandringer for forsamlingshuset, der blev holdt møder og sammenkomster som sædvanligt. Dog varede det ikke længe, inden visse varer blev rationeret, men endnu var der ikke større mangel på dem.

Den 9. april 1940 besatte den tyske værnemagt Danmark. I en tid blev forsamlingshuset ikke brugt; men lidt efter lidt kom behovet for at samles, og foreningslivet begyndte så småt igen. Det var nu under andre former: Mørkelægning, så intet lys kunne skinne ud fra vinduer eller døre, ud af huset kl. 23, ville vi blive ved længere, skulle der indhentes tilladelse ved politimesteren. Senest kl 1 skulle forsamlingshuset så være rømmet.

"Genboerne". Dilettant i Grejs Ungdomsforening 1937.

Det knob nu med mærker såvel til sukker som kaffe. Der måtte søges om flere rationeringsmærker. Et spørgeskema om, hvor mange kopper kaffe, der blev solgt, besvarede formanden ud fra, hvor mange mennesker der deltog i sammenkomsterne. Antallet gangede han med tre, da han regnede med, at hver deltager drak tre kopper kaffe. Den opgørelse hjalp på rationaliseringsmærkerne.

Der blev også mangel på kul. Brændselsnævnet tildelte kun forsamlingshuset 2 rm træ. Derudover måtte der fyres med tørv og brunkul. Det blev besværligt, der var ingen plads ved jorden til større lagre, så alt måtte bæres op på loftet over den lille sal.

Den 21. august 1942 afholdtes 50 års jubilæumfest for indvielse af forsamlingshuset. Da formanden Viggo Christensen var syg, bød Kristian Nørskov Madsen velkommen og gav en kort skildring af forsamlingshusets historie og brug. Flere andre havde ordet. Aftenen sluttede med dans.

Den 29. august 1943 gik ministeriet Scavenius af, og vi var uden regering til krigens slutning. Tyskerne erklærede landet i militær undtagelsestilstand med udgangsforbud fra kl. 8 aften til 5 morgen. Det blev dog allerede den 31. august lempet, så vi måtte være ude til kl. 11 aften. Alle møder og sammenkomster var ulovlige, højst 5 personer måtte samles på offentlige gader, veje eller pladser. Alt foreningsarbejde var nu umuligt. Først den 6. oktober blev udgangsforbudet hævet.

Atter kunne vi samles; men i begyndelsen kun til kl. 22, senere længere. Ved møder, hvor der var en foredragsholder eller oplæser, vi vidste ville udtale sig "stærkt" om tyskerne, gik der et par unge karle udenfor forsamlingshuset for at være sikre på, at der ikke var nogle uvelkomne, der stod ved vinduerne eller dørene og lyttede.

Den 19. september 1944 slog tyskerne til igen. De afsatte politiet, en del af dem blev interneret i Tyskland, men størsteparten gik under jorden. Vi fik her, som mange andre steder, lokalt vagtværn. I løbet af efteråret og vinteren blev tyskerne trængt tilbage på alle fronter. I foråret 1945 fik jeg besked fra sognerådsformanden, Jens Mikkelsen, at tyske soldater skulle indkvarteres i forsamlingshuset. Vi var et par stykker af bestyrelsen, der i største hast fik båret borde og bænke over i Martin Buchs lade. Det første hold soldater kom i slutningen af marts. De blev i ca. 8 dage. Næste hold kom en uge senere. Der var godt 70 mand, som blev i forsamlingshuset til befrielsen. Da de havde brugt det brændsel, vi havde tilbage af vinterens ration, kom de ud til mig som formand for huset og sagde, at jeg måtte skaffe dem noget. I frygt for, at de skulle slå det faste inventar i stykker, fik de noget kvas af solbær- og ribsbuske, som jeg havde hugget. Kvaset blev bundtet på en tohjulet kærre, til at trække den brugte de et par russiske krigsfanger. På samme

“Sportsfest i Grejs 1942 på sportspladsen bag forsamlingshuset.

måde hentede de deres mad ved forsamlingshuset i Lindved, som også var beslaglagt af værnemagten. De sidste dage inden befrielsen gravede soldaterne huller i jorden rundt om og i nærheden af forsamlingshuset, så de kunne gå i dækning, hvis de blev angrebet.

Den 5. maj kom befrielsen, og soldaterne forsvandt ret hurtigt fra forsamlingshuset; men som det så ud: møgbeskidt over alt, ingen fernis på gulvene, enkelte steder var der skudt op igennem loftet. Bommene til gymnastik var savet i stykker, derefter sat sammen i rammer, som så var fyldt op med sand og brugt som terrænbord.

Ved fælles hjælp fik værtinden og bestyrelsen vasket gardiner, skuret gulve (fernis til dem kunne vi jo ikke få) og ellers rengjort forsamlingshuset, så vi igen kunne bruge det til sammenkomster.

Det første møde, vi havde, var en fest for at fejre befrielsen, samtlige foreninger i Grejs var indbydere. Pastor Haldor Hald, Vejle, senere biskop over Lolland-Falster, holdt festtalen. Befrielsesfesten blev en tradition de første år efter krigen, men gled senere ud.

Modernisering og udvidelse

Frede Larsen blev formand for forsamlingshuset i foråret 1951. Bestyrelsen var enige om, at nu måtte der gøres en indsats for at få huset moderniseret og udbygget.

Ved en ekstraordinær generalforsamling den 15. januar 1953 skulle der vedtages nye love, idet de gældende love fra interessentskabets stiftelse var nedskrevet i forhandlingsprotokollen fra samme tid, og den var bortkommet. De nye love, der blev udarbejdet af sagførerfirmaet Zenker og Dirks, blev efter nogle ændringer vedtaget. Bestyrelsen fremlagde tegninger og finansieringsplan for udbygning af huset. De fik bemyndigelse til at arbejde videre med sagen. Der blev nu indhentet tilbud fra muremester Thorvald Olsen, Lindved og tømrermester Niels Hovgaard, Grejs.

Mandag den 4. maj 1953 afholdt forsamlingshuset generalforsamling. Udover de ordinære punkter for generalforsamlingen behandlede man ved mødet særligt byggeplanerne.

Efter den del forhandling om detailspørgsmål, hvorunder det blandt andet vedtoges at udvide den foreliggende tegning, som var udarbejdet af Th. Olsen, med en særskilt tilbygning til opbevaring af borde og bænke, vedtoges det, ved skriftlig afstemning med 30 stemmer mod 3, at byggeriet skulle udføres snarest og gøres færdigt i løbet af sommeren.

Bestyrelsen fik bemyndigelse til at optage det nødvendige lån på 30-35.000 kr. Der nedsattes et særligt byggeudvalg bestående af tre fra bestyrelsen suppleret med Martin Buch og lærer Brems.

Inden man optog lån, ville bestyrelsen først forsøge at skaffe en del penge ved en indsamling blandt interessenterne. Alle medlemmer blev nu besøgt med lister, hvorpå de så kunne tegne sig for et beløb.

Da tegningen var færdig, var der givet tilsagn på ca. 18.000 kr. Det kunne ikke dække alle byggeomkostninger, der måtte lånes penge i Andelsbanken, selv om de nye love bandt medlemmerne til 1. april 1968, forlangte banken, at bestyrelsen skulle kautionere for beløbet.

Bestyrelsen bestod dengang af Frede Larsen, Henrik Svane, Jens Juhl Mikkelsen, Ejnar Hansen og Kresten Therkildsen.

Inden man begyndte udbygningen købte forsamlingshuset 190 m² jord af Martin Buch. Prisen var 250 kr., nu kunne der bygges ud mod syd og anlægges vej mod øst.

Der kom den klausul på vejen, at den kun kan sælges til ejeren af matr.nr.11a, som også har kørselsret på denne.

Man kunne nu komme igang. I planen indgik en udbygning mod syd, hvor der blev indrettet køkken, bryggers og et lille viktualierum. Den faste scene, som var pladseret i den vestlige ende af huset, blev sløjfet og lagt til den store sal. Gulvet og loftet i den lille sal blev hævet 1 meter, så den også kunne bruges til scene.

Byfesten foran Grejs Forsamlingshus. Til hest ses Hans Otto Laursen, som deltager i ringridning ved sportsfesten 1942.

For at skaffe plads til toiletter og garderobe, gravede man kælder ud under hele den østlige ende og udnyttede dermed pladsen under den nye scene. Denne udgravning var ikke medtaget i tilbudene, her gjorde medlemmerne en indsats ved at stille frivillig arbejdskraft til rådighed.

Man kunne jo ikke grave hele kælderen ud på een gang, der skulle støbes sokkel under gavlen efterhånden, håndværker og graver måtte samarbejde. Det kunne godt give problemer, da det jo var i de travle sommermåneder. Men med megen velvilje blev arbejdet fuldført. Om efteråret kunne der så holdes indvielsesfest oven på anstrengelserne.

Den gamle runde kakkelovn havde måttet vige pladsen for en mere moderne kalorifereanlæg, som dog ikke fungerede helt efter ønske, så efter få år blev det skiftet ud med oliefyrt og centralvarme.

En gave fra Grejs Bymænd

I 1951, mens Knud Gormsen var formand, fik forsamlingshuset en gave på 1358 kr 13 øre af Grejs Bymænd. Den sidste byjord var solgt, og kassebeholdningen blev delt mellem Holtum missionshus, kirken og forsamlingshuset. Men der var den klausul med gaven, at forsamlingshuset skulle opbevare den gamle protokol fra bysamfundet samt en sparekassebog i et skab, skænket af bymændene. Desuden skulle, når lærer Brems fratrådte som lærer i Grejs, også det gamle bykort henlægges i skabet. Derudover påtog forsamlingshuset sig at holde hele pladsen omkring bystenen.

Bankospil Grejs Borgergård

Grejs Forsamlingshus 1892-1992

v/ **Darling Vesterholm**

Nye tider

Indtil først i 1960erne var Grejs en ganske almindelig landsby med blandet bebyggelse af gårde og huse. I landsbyen var der på dette tidspunkt 2 skoler (forskole og hovedskole), købmand, brugsforening, smed, vognmand m.m. samt naturligvis forsamlingshuset.

Fra dette tidspunkt begyndte udbygningen i Grejs og tog rigtig fart indtil midt i 1970erne. En driftig bygmester bosatte sig i byen og fik rigtigt sat gang i byggeriet.

Den store befolkningstilvækst i byen skabte et større behov for fællesskab, og en kreds af nye og "gamle" borgere fandt sammen og stiftede en borgerforening i 1967. Den første bestyrelse blev valgt på en stiftende generalforsamling i forsamlingshuset og bestod af:

Jens Michael Mikkelsen, formand	Bitten Hedegaard
Chr. Jensen (maler)	Jens Westergaard
Poul Erik Jensen	Harald Jensen
Anna Jacobsen	

Formålet med borgerforeningen var at varetage byens og borgernes interesser over for offentlige myndigheder og andre, skabe gode og passende lokaler til afholdelse af møder, fester m.m., samt give foreningens medlemmer lejlighed til at samles i underholdende og selskabeligt øjemed. Foreningen skal være upolitisk.

Allerede fra borgerforeningens start blev der skabt et samarbejde med Grejs Forsamlingshus - primært omkring de traditionelle fester som juletræ, høstfest, fastelavnsfest m.m. Man skiftedes til at arrangere festerne.

Borgerforeningen var ret så initiativrig til at få arrangeret møder og fester, så der blev et varieret program for Grejs-borgerne at vælge imellem.

I 1969 fremgår det af et bestyrelsesreferat fra borgerforeningen, at der var tanker om, at kommunen skulle overtage forsamlingshuset. I samme møde blev der fremsat ønsker om, at der rettedes henvendelse til Vejle Bybusser om at få busserne til at køre til Grejs. Desuden var der ønsker om at få etableret fællesantenne i byen, navneskilte på gaderne, bedre fortove m.m.

En ny forening

Bestyrelsen for Grejs Forsamlingshus foreslog i maj 1969, at de to foreninger blev sammenlagt, men det var der nu ikke stor stemning for i borgerforeningens bestyrelse. I december 1969 afholdt de to bestyrelser sammen et møde om en eventuel sammenlægning, og man enedes om at anbefale en sammenslutning af foreningerne overfor de respektive generalforsamlinger.

Man var enige om at foreslå, at navnet på den nye forening skulle være Grejs Forsamlingshus og Borgerforening, og at værdierne i foreningerne skulle overgå til den nye forening.

Den 22. juni 1970 afholdt Grejs Forsamlingshus generalforsamling, hvor forslaget blev godkendt. Ved en ekstraordinær generalforsamling den 27. august 1970 blev sammenslutningen vedtaget med 25 stemmer for, 5 imod og 2 blanke. Hermed ophørte reelt Grejs Forsamlingshus af navn.

Borgerforeningen afholdt generalforsamlingen den 29. januar 1970, hvor også forslaget til sammenslutning var på dagsordenen og blev vedtaget med 31 ja-stemmer og 1 nej.

Umiddelbart efter generalforsamlingen i Grejs Forsamlingshus den 27. august 1970 afholdtes der stiftende generalforsamling i den nye forening, der fik navnet Grejs Borgergård. til den første bestyrelse blev valgt:

Hans Bak (formand)	Bent Jenning Hansen
Tove Jensen	Bitten Hedegaard
Hans Markussen	Frede Larsen
Harald Jensen	Kurt Schmidt
Knud Jacobsen	

I det første bestyrelsesmøde bestemtes bl.a., at der skulle holdes stiftelses- og høstfest den 10. oktober 1970. Aftenen skulle indledes med en drøftelse af foreningens program, derefter blev der serveret 4 stykker smørrebrød, 1 øl samt kaffe med småkager - dans til EKO 3-mands orkester fra Rask Mølle - alt sammen for 16 kr. pr. couvert. Øl & snaps kunne købes, bestik skulle medbringes.

Borgergården istandsættes

Ved det første bestyrelsesmøde nedsatte man forskellige udvalg, herunder et byggeudvalg, som skulle planlægge og forestå istandsættelse af forsamlingshuset.

Udvalget tog ud at se på andre forsamlingshuse og fandt ud af, at huset trængte til en ordentlig istandsættelse for at være nogenlunde tidsvarende. Til dette formål skulle bruges ca. 50.000 kr.

Bestyrelsen formåede den tidligere vært i forsamlingshuset, Hanne Andersen, til at fortsætte som vært i den nye Grejs Borgergård.

I 1971 foretog bestyrelsen så en istandsættelse af Borgergården. Det var især den store sal, der stod for tur med nedsænkning af loft, nyt gulv, paneler på væggene, maling m.m. Det blev naturligvis for en stor dels vedkommende udført ved frivillig arbejdskraft af bestyrelsen og andre.

Helt uden penge kunne det selvfølgelig ikke gøres, og man søgte derfor kommunen om at stille en garanti for et lån på 40.000 kr. til istandsættelse og forbedringer.

Den 26., 27. og 28 august 1971 blev der afholdt indvielse af de nyrestaurerede lokaler. De 2 første dage var der loppemarked, masser af konkurrencer og forskellig underholdning. Lørdag aften var der fest for de voksne med fællesspisning af medbragt mad, underholdning, musik og dans. Indvielsesfestlighederne var en stor succes, folk strømmede til alle dage, og det gav et oveskud på 4.000 kr.

Et væld af aktiviteter

Siden Borgergårdens start er mange nye aktiviteter sat igang. I 1970 startedes der med at spille præmiewhist, hvilket stadig spilles hver vinter. I 1971 rettede en gruppe borgere henvendelse til bestyrelsen angående leje af lokaler til ungdomsklub. Der blev etableret et godt samarbejde, og en ny ungdomsklub blev startet, og eksisterer den dag i dag.

Man kan i sandhed sige, at Borgergården gennem årene har varetaget borgernes interesser. Der er bl.a. i 1972 indsamlet underskrifter og sendt protestskrivelse til Justitsministeriet om ændring af rets- og politikredse, hvorved vi kom til at høre til Horsens Politikreds.

Ved generalforsamlingen i 1972 blev det vedtaget at oprette en antenneforening i Grejs med det formål at etablere fællesantenne for hele byen. Det blev en selvstændig forening med Svend Ove Sørensen som første formand.

Der blev rettet henvendelse til Jydsk Telefon om at få sat en telfonboks op i byen, og der blev rettet henvendelse til postmesteren om en bedre service med hensyn til tømning af postkasse m.m.

I 1973 tog man en gammel og populær tradition op med dilettant/amatørteater med opførelse af et lystspil i Borbergården med Viggo Nielsen som instruktør. Det blev en succes, og det er siden blevet en tilbagevendende begivenhed hvert år og en god tradition.

Byfesten

I 1974 kom der i bestyrelsens planer frem om at afholde byfest, og det blev besluttet at invitere til møde om dette med de øvrige foreninger i byen.

Den 6., 7. og 8. juni 1975 afholdtes så den første byfest i Grejs, og det gav et overskud på 7.800 kr. der ifølge en aftale foreningerne imellem tilfaldt Borbergården.

Midlerne skulle anvendes til indkøb af inventar.

Endnu engang udvidelse

I 1974 begynder bestyrelsen at arbejde med planer om at udvide/ombygge Borbergården, og det blev besluttet at fremlægge de forskellige skitser og udvidelsesplaner for generalforsamlingen, der afholdtes den 18. april 1974, hvor bestyrelsen fik bemyndigelse til at arbejde videre med planerne.

På et bestyrelsesmøde den 4. juli 1974 blev de forskellige udvidelsesplaner drøftet. Til mødet var inviteret repræsentanter fra ungdomsklubben, idrætsforeningen og de lokale kommunalbestyrelsesmedlemmer. Der var forslag fremme om at opføre et nyt klubhus på den gamle sportsplads, eventuelt til brug for ungdomsklubben sammen med idrætsforeningen.

Villy Refsgaard fremkom med forslag om at udflytte sportspladsen til dens nuværende placering.

Udgifterne til klubhus og udvidelse af Borbergården blev anslået til 125.000 kr., og det var tanken, at klubhuset skulle opføres på frivillig basis.

Det blev besluttet at ansøge kommunen om udvidelse af Borbergården, nedlæggelse af lelighed m.m. På et bestyrelsesmøde den 19. august blev der nedsat byggeudvalg til udarbejdelse af endeligt projekt og økonomisk overslag.

Ved en ekstraordinær generalforsamling den 28. oktober 1974 blev planerne fremlagt. Overslaget for udvidelse af Borbergården lød på ca. 90.000 kr. Planerne blev diskuteret og blev enstemmigt vedtaget af generalforsamlingen.

Til delvis finansiering af byggeriet besluttede bestyrelsen at starte en husindsamling, og kommunalbestyrelsen ville give et tilskud på samme beløb, som der blev indsamlet blandt byens borgere. Der blev indsamlet næsten 13.000 kr.

Sidst i 1975 kom der planer frem om at modernisere køkkenet, så det kunne blive

mere ideelt at arbejde i og ville kunne opfylde de sundhedsmæssige krav. Hanne ønskede fortsat gaskomfur til madlavningen. På et bestyrelsesmøde den 19. februar 1976 besluttede bestyrelsen at modernisere køkkenet for et beløb på ca. 60.000 kr. I 1977 opsagde Hanne sin stilling som vært i Borbergården. Ny vært blev Anne Marie Kristensen fra den 16. oktober.

Samme år blev toiletterne gjort i stand - der blev indkøbt mønttelefon, og Borbergården købte et brugt klaver (på afbetaling).

De nyeste aktiviteter

I 1979-1980 blev der fra Borbergårdens side gjort en stor indsats for at ændre en ny ordning for betaling af skolekørsel.

Som så mange gange før var der den 26. oktober 1984 amatør- og familieaften i Borbergården. Det specielle ved denne aften var, at Knud Jacobsen lancerede melodien "Grejs-valsens" med tekst af Darling Vesterhom. Melodien er blevet populær i Grejs og er spillet og sunget utallige gange siden.

I 1985 blev Borbergården bevilget 10.000 kr. af Vejle Amts Kulturudvalg efter ansøgning - beløbet tiltænkes stiftelsen af en lokalhistorisk forening.

Grejs Lokalhistoriske Forening har i de senere år lejet lokale i Borbergården, hvor den tidligere lejlighed er indrettet til opbevaring af lokalhistoriske materialer.

Efter mange års kamp kunne byen lørdag den 26. september 1987 fejre, at bybussen endelig kom til at køre til Grejs. Bybuschauffør Erik Vandal Laursen havde den ære at køre den første tur med en stopfyldt bus fra Grejs Mølle til Borbergården til en festlig modtagelse.

I løbet af de senere år er der indlagt naturgas til opvarmning af Borbergården, de sidste gamle vinduer er skiftet ud, scenen er gjort i stand. Huset fremtræder således her i jubilæumsåret pænt og velholdt.

Ja, der er skabt hyggelige rammer at samles i til enhver lejlighed for byens og egnens borgere i de næste mange år.

Værtinder 1910 - 1992

Stine Mortensen	1910 - 1937
Dagny Karlsen	1937 - 1945
Inger Nielsen	1945 - 1951
Grete Rand	1951 - 1961
Hanne Andersen	1961 - 1977
Anne Marie Kristensen	1977 - 1979
Inger Kristensen	1979 - 1985

Formænd 1925 - 1992

Gdr.	Karl Petersen	1925 - 1929
Smed	J. R. Jensen	1929 - 1934
Gdr.	Martin Buch	1934 - 1935
-	Anders Uhrskov	1935 - 1940
-	Martin Buch	1940 - 1942
-	Viggo Christensen	1942 - 1943
-	Kr. Nørskov Madsen	1943 - 1945
-	Viggo Sørensen	1945 - 1949
-	Ejner Thomsen	1949 - 1951
-	Frede Larsen	1951 - 1955
-	Knud Gormsen	1955 - 1959
-	Gunnar Mikkelsen	1959 - 1962
-	Jens M. Mikkelsen	1962 - 1963
-	Svend Mikkelsen	1963 - 1967
-	Gunnar Bisgaard	1967 - 1970

Dilettant 1997: Frihedsgudinden i Grejs Borgergård: Jan Jensen, Ingrid Long, Hanne Vandal, Lars Hammarberg, Lisbeth Bordinggård, Preben Schnoor, Niels Danielsen, Knud Riis og Lise Pedersen.

Borgerforeningen

Gdr. Jens M. Mikkelsen 1967 - 1970

Borgergården

Hans Bak	1970 - 1974
Darling Vesterholm	1974 - 1978
Frank Mogensen	1978 - 1980
Ole Wittrup	1980 - 1983
Edel Olsen	1983 - 1985
Lilly Jeppesen	1985 - 1990
Ole Wittrup	1990 -

Grejs - Borgergårdens 100 års jubilæum.

Formænd i Grejs Borgergård: fra venstre: Kr. Nørskov Madsen, Svend Larsen Lilly Jeppesen, siddende Gunnar Bisgaard, Edel Pedersen, Darling Vesterholm.

2. række fra venstre: Ole Wittrup, Frede Larsen, Frank Mogensen, Viggo Sørensen, Jens Michael Mikkelsen og Hans Bak.

Fællesskab og tradition

Grejs Forsamlingshus / Borgergård
gennem 100 år

1992 - 2017

*Skrevet af:
Thorkild Bech*

Grejs Forsamlingshus / Borgergård

Grejs Borgergård 1992 - 2017

v/Thorkild Bech

Hvad der er sket indtil 1992, har Kristian Nørskov Madsen og Darling Vesterholm skrevet om i begyndelsen af hæftet.

Der er siden 100 års jubilæet sket en del med hensyn til bygningen. I 1993 blev der bygget en ny toiletbygning til et dame- samt herretoilet. Der er monteret nye vinduer flere steder, installeret et nyt gasfyr, samt renoveret lokalet hvor Ungdomsklubben holdt til, indtil de flyttede over i Fælleshuset ved siden af børnehaven.

Der har fra 1992 til i dag været 9 formænd i Grejs Borgergård:

Ole Wittrup	1992 - 1994
Maren Blom	1994 - 1995
Carsten Balle	1995 - 1998
Niels Danielsen	1998 - 2001
Jan Jensen	2001 - 2002
Arne Poulstrup	2002 - 2003
Poul Germann	2003 - 2005
Niels Kirkegaard	2005 - 2007
Jan Jensen	2007 - 2008
Poul Germann	2008 - 2013
Thorkild Bech	2013

Helt frem til 2002 blev der årligt afholdt dilettant forestillinger. Normalt blev der afholdt 3-4 forestillinger, men efterhånden faldt interessen så meget, at der knap nok var fuld hus til bare én forestilling. Så der blev besluttet, at stoppe disse forestillinger.

Borgergården er løbende blevet vedligeholdt. Taget er flere gange blevet repareret, når der er trængt vand ind i lokalerne. Hvis huset skal bestå, skal taget snarest udskiftes. Køkkenet kan stadig anvendes, men inventaret samt indretningen er ikke tidssvarende. Alligevel fungerer huset fint efter forholdene.

I dag er der 175 registrerede husstande som medlemmer, og udlejningen går meget fint. Udover Præmie Whist, Work Out, Zumba, Knipling samt div. foreningers møder og generalforsamlinger, har der været over 50 udlejninger til private fester i 2016.

Udlejning af Borgergården har været enten ved en vært eller et medlem af Borgergårdens bestyrelse.

Fra 1985 - 2001 stod Lise og Viggo Pedersen for udlejningen. Derefter var der 2 værter, som stod for både udlejning samt hvis ønsket, også selve arrangementet:

Søren og Birgit Riis Hansen	2001 - 2005
Karina Jessen	2005 - 2009

Fra 2009 til i dag har der ikke været en vært. Følgende personer har stået for udlejningen:

Bodil Hansen	2009 - 2010
Grethe Frydensberg	2010 - 2015
Inge Petersen	2015 -

Bestyrelsen i Borbergården gør deres bedste for at lave det årlige program, men interessen for de forskellige arrangementer er desværre faldende. Måske hvis der dukker nogle nye personer op til den årlige generalforsamling og bliver valgt ind i bestyrelsen, kan det jo være, at der kommer nye ideer til de årlige arrangementer.

Efter planerne forventes opførelsen af Grejs Kulturcenter snarest at blive aktuel, og Grejs Borbergård skal med hensyn til lokaler indgå i Kulturcenteret. Ved en tidligere generalforsamling samt en efterfølgende ekstraordinær generalforsamling er det vedtaget, at salgsprovenuet ved salg af Borbergården skal overgå til Grejs Kulturcenter. De arrangementer samt udlejninger der i dag er i Borbergården, skal foregå på samme vilkår i det planlagte Kulturcenter. Foreningen Grejs Borbergård skal således fortsætte. Om navnet bliver ændret, f.eks. til Grejs Borgerforening el.lign., er noget som vedtages senere. Interessen for foreningsarbejde er jo mange steder på grund af nutidens nye tendenser desværre faldende. Når Borbergården til sin tid er "flyttet" til det nye Kulturcenter, kan vi jo håbe, at tilslutningen til de forskellige arrangementer bliver større end de er i dag, idet der på grund af faciliteterne vil være flere muligheder.

I forhold til for få år siden, er økonomien i dag meget fin. Dette skyldes den store udlejning af Borbergården til private fester og arrangementer, og vi forventer at denne del vil fortsætte i det nye Kulturcenter. Ved aftaler om udlejning et par år frem pointerer vor udlejer Inge Petersen, at hvis arrangementet vil være efter det nye Kulturcenter er bygget, skal arrangementet holdes der. Hidtil har der ikke været nogen indvendinger mod dette.

Alle er spændte på hvad der sker i fremtiden med hensyn til Grejs Borbergård, og hvad der skal ske med den nuværende bygning og grunden. Der er en klausul vedtaget ved generalforsamlingen vedrørende salg af bygningen, at en evt. ny ejer af bygningen ikke må konkurrere med Borbergården med hensyn til private fester mm., når Borbergården er flyttet til det nye Kulturcenter.

Bestyrelsen i 125 års jubilæumsåret:

Thorkild Bech (Formand)
Palle Sommer (Næstformand)
Malene Brejner
Else Kristensen (Kasserer, udenfor bestyrelsen)
Christoffer Miskow
Inge Petersen (Udlejer)
Jørgen Bøje Pedersen
Jan Petersen
Ole Madsen (Suppleant)

2017 - Fremtiden

Foreningen Grejs Kulturcenter blev etableret i foråret 2011 med det formål at opføre, drive og udvikle et kulturcenter for at fremme fællesskabet for borgere i Grejs gennem idrætslige og kulturelle aktiviteter. Foreningen Grejs Kulturcenter er udelukkende baseret på frivillig arbejdskraft af lokale ildsjæle.

Foreningen Grejs Kulturcenters vision er at skabe et kulturcenter i Grejs drevet kun af sol og lokalt engagement. Lokalt engagement fordi kulturcentret bliver ejet og drevet af en lokal forening; fordi byens foreningsliv repræsenterede 22 ud af 24 klubber, foreninger, råd og institutioner støtter op om kulturcentret, visse bidrager tilmed til finansieringen; fordi skolen og kirken vil være centrale brugere af kulturcentret. Sol fordi kulturcentret er projekteret som lavenergibygning med varmeforsyning fra jordvarme og elforsyning fra egne solpaneler, og således understøtter både kommunale og nationale klimastrategier og initiativer for at øge anvendelsen af vedvarende energi.

